

Опис навчальної дисципліни
ППВ 10.1. Екологічний менеджмент
ППВ 8.1 Екологічний менеджмент

1. Актуальність вивчення. Слухачу актуально володіти знаннями з даної навчальної дисципліни у зв'язку використанням в практиці досягнень економіки природокористування та екологічного менеджменту й аудиту. Враховані досягнення вітчизняних і зарубіжних вчених в галузі екологічного менеджменту та аудиту, існуюча в Україні законодавчо-нормативна база в сфері економіки природокористування та охорони навколишнього природного середовища, а також специфічні особливості економічного розвитку України.
2. Мета вивчення. Надання студентам теоретичних і практичних знань щодо прийняття управлінських рішень в системі забезпечення еколого-збалансованої діяльності господарських об'єктів на глобальному, державному, регіональному і галузевому рівнях.
3. Міждисциплінарні зв'язки. ППВ 8.1. Інформаційна політика в Україні, ППВ 13.1. Управління змінами.
4. Перелік тем.

Модуль 1. Теоретичні основи менеджменту

Тема 1. Теоретичні основи екологічного менеджменту

- 1.1. Об'єкт і предмет екологічного менеджменту
- 1.2. Мета і завдання дисципліни
- 1.3. Зв'язок курсу з іншими дисциплінами

Тема 2. Методологічні основи менеджменту

- 2.1. Сутність понять "управління" та "менеджмент"
- 2.2. Мета та задачі менеджменту
- 2.3. Історичні етапи розвитку менеджменту в світі та в Україні

Тема 3. Функції менеджменту

- 3.1. Планування як функція менеджменту
- 3.2. Підприємство, його роль та значення
- 3.3. Функція менеджменту «мотивація»
- 3.4. Функція менеджменту «контроль»

Тема 4. Система управління і класифікація методів управління

- 4.1. Сутність і класифікація методів менеджменту
- 4.2. Економічні методи менеджменту
- 4.3. Адміністративно-організаційні методи менеджменту
- 4.4. Соціально-психологічні методи менеджменту
- 4.5. Особливості застосування методів менеджменту в ринкових відносинах

Тема 5. Управлінські рішення в менеджменті

- 5.1. Природа, сутність та класифікація рішень у сфері менеджменту
- 5.2. Умови прийняття управлінських рішень
- 5.3. Технологія розробки рішень
- 5.4. Моделі та методи оптимізації рішень

Модуль 2. Теоретичні основи і практичні аспекти екологічного менеджменту

Тема 6. Формування системи екологічного менеджменту в Україні

- 6.1. Міжнародний підхід до екологічного менеджменту.
- 6.2. Історичні аспекти розвитку понять ISO та EMAS.
- 6.3. Перспективи розвитку екологічного менеджменту в Україні.

Тема 7. Методологічні основи екологічного менеджменту

- 7.1. Системний підхід у дослідженні екологічного менеджменту.
- 7.2. Екологічний менеджмент як ключова домінанта сталого розвитку.
- 7.3. Концепція запровадження екологічного менеджменту в Україні.

Тема 8. Теоретичні основи екологічного аудиту

- 8.1. Основні поняття екологічного аудиту
- 8.2. Завдання і типи екологічного аудиту
- 8.3. Об'єкт, суб'єкт та сфера застосування екологічного аудиту

Тема 9. Екологічна сертифікація в системі екологічного управління підприємством

- 9.1. Методологія дослідження екологічної сертифікації та понятійний апарат
- 9.2. Законодавчо-нормативні механізми забезпечення розвитку екологічної сертифікації
- 9.3. Екологічна сертифікація в контексті

вимог екологічної безпеки

Тема 10. Екологічний маркетинг, інжиніринг та маркування в системі екологічного менеджменту та аудиту

- 10.1. Особливості екологічного маркетингу
- 10.2. Екологічний інжиніринг на підприємстві
- 10.3. Екологічне маркування як вид екологічної декларації

Тема 11. Екологічне страхування в системі екологічного менеджменту

- 11.1. Основні поняття екологічного страхування
- 11.2. Об'єкт, суб'єкт та завдання екологічного страхування
- 11.3. Порядок виплати страхових відшкодувань
- 11.4. Умови укладання угоди про екологічне страхування

Тема 12. Перспективи запровадження екологічного страхування в Україні

- 12.1. Світовий досвід запровадження екологічного страхування
- 12.2. Існуюча законодавчо-нормативна база екологічного страхування в Україні
- 12.3. Необхідність удосконалення законодавчо-нормативної бази

5. Результати навчання.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен *знати*:

- сутність, мету і завдання сучасного екологічного менеджменту та аудиту;
- особливості становлення та розвитку екологічного менеджменту та аудиту в Україні й в світі;
- механізми і інструменти реалізації екологічного менеджменту та аудиту;
- механізми правової та економічної відповідальності екологічного менеджменту;
- систему міжнародних і державних стандартів в галузі екологічного менеджменту та аудиту;
- сутність, мету, види, завдання і функції екологічного аудиту у системі екологічного менеджменту;
- мету, завдання, функції та організаційну структуру екологічного менеджменту на підприємствах різної форми власності;
- наукові основи і роль екологічного менеджменту в забезпеченні «якості життя»;
- методики оцінки еколого-економічних ризиків та управління ними в системі управління підприємством.

По закінченню вивчення дисципліни студент повинен *вміти*:

- оцінювати екологічну сталість підприємства, галузі, регіону, країни;
- розробляти, обґрунтовувати і застосовувати економічні, еколого-економічні, організаційні механізми, інструменти і важелі реалізації екологічної політики за допомогою запровадження екологічного менеджменту та аудиту;
- обґрунтовувати і впроваджувати систему міжнародних і державних стандартів в галузі екологічного менеджменту та аудиту;
- організовувати та приймати участь в проведенні екологічного аудиту на підприємстві та прилеглий території;
- розробляти організаційну структуру екологічного менеджменту на підприємстві;
- приймати управлінські рішення щодо екологічної модернізації виробничої системи підприємства;
- проводити аналіз небезпек та визначати «критичні точки» при управлінні якістю кінцевої продукції підприємства;
- визначати фактори впливу та оцінювати еколого-економічні ризики в процесі діяльності виробничих об'єктів;
- прогнозувати та управляти ризиками, що виникають в процесі господарської діяльності.

Екологічний менеджмент та аудит є одним із основних інструментів забезпечення екологізації господарсько-виробничої діяльності та створення екологічно безпечних умов для розвитку економіки і життєдіяльності людини.